

**ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄԸ
ԴԻՆԱՄԻԿ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ԵՎ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆՆԵՐԻ
ՀՀ 100 գրադարանավարների վերապարաստման
քառօրյա ծրագիր ***

ՀՏԴ: 02(479.25)

DOI: 10.54503/2953-8092.2025.2(6)-144

ՆԱԻՐԱ ԱՃԵՄՅԱՆ

Խնկո Ապոր անվան ազգային մանկական գրադարան

ORCID: [0009-0007-2034-8062](https://orcid.org/0009-0007-2034-8062)

Սեպտեմբերի 16-19-ը
Խնկո Ապոր անվան ազգա-
յին մանկական գրադարա-
նում անցկացվեց գրադարա-
նավարների վերապատ-
րաստման քառօրյա դասըն-
թաց՝ «Գրադարանների վե-
րափոխումը դինամիկ հա-

մայնքային և մշակութային կենտրոնների» խորագրով: Ծրագիրը
կազմակերպվել էր Հայկական գրադարանային ասոցիացիայի կող-
մից՝ ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարու-
թյան և Միջազգային գրադարանային ասոցիացիաների ֆեդերա-
ցիայի (IFLA) աջակցությամբ:

* Հոդվածը ներկայացվել է 26.11.2025, ընդունվել է տպագրության
25.12.2025:

The article was submitted on 26.11.2025, accepted for publication on 25.12.2025.

ԳՐԱԴԱՐԱՆԱՅԻՆ ԱՍՈՑԻԱՑԻԱ. ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դասընթացին մասնակցեց շուրջ 100 գրադարանավար Երևանից և Հայաստանի տարբեր մարզերից՝ միավորվելով մասնագիտական զարգացման, միջազգային փորձի փոխանակման և գրադարանների արդիականացման ընդհանուր նպատակի շուրջ:

Վերապատրաստման դասընթացն իրականացվեց երկու թեմատիկ մոդուլներով.

✓ «Ընթերցանության կազմակերպման և խթանման նորարարական մեթոդներ». դասընթացավար Մարիանա Աբրեյու-Լորեյրուն /Պորտուգալիա/

✓ «Նորարարական ծառայությունները, տեղեկատվական գրադիտությունը և հանրային գրադարանների փոխակերպումը». դասընթացավար Հաննա Ֆոգտ /Գերմանիա/

Դասընթացի պաշտոնական բացման ժամանակ ողջույնի խոսքով հանդես եկավ ՀՀ ԿԳՄՍ նախարար Ժաննա Անդրեասյանը, ով կարևորեց նախարարության համագործակցությունը Հայկական գրադարանային ասոցիացիայի և IFLA-ի հետ՝ միջազգային փորձի ուսումնասիրության, փոխառման և տեղայնացման համատեքստում:

Ծրագրի մասնակիցներին ողջունեց նաև Հայկական գրադարանային ասոցիացիայի նախագահ, Խնկո Ապոր անվան ազգային մանկական գրադարանի տնօրեն Ռուզան Տոնոյանը՝ ընդգծելով շարունակական կրթության և մասնագիտական վերապատրաստման կարևորությունը գրադարանների զարգացման և համայնքային դեռակատարության ամրապնդման գործում:

Մոդուլ 1. «Ընթերցանության կազմակերպման և խթանման նորարարական մեթոդներ».

Դասընթացավար
Մարիանա Աբրեյու-Լորեյրոն
անդրադարձավ հանրային
գրադարանների առաքելու-

թյանը 21-րդ դարում՝ ընդգծելով, որ ժամանակակից գրադարանները պետք է վերափոխվեն բազմաֆունկցիոնալ, բաց և ներառական համայնքային տարածքների: Նրա խոսքով՝ գրադարանավարներն ունեն առանցքային դեր այդ փոխակերպման գործընթացում, քանի որ հենց նրանց նախաձեռնողականության և մասնագիտական աշխատանքի շնորհիվ գրադարանները կարող են դառնալ մշակութային երկխոսության, կրթության և սոցիալական ներգրավվածության կենտրոններ:

Մարիանա Աբրեյու-Լորեյրոն ներկայացրեց ընթերցանության կազմակերպման և խթանման նորարարական մեթոդներ՝ շեշտադրելով գրքերի ճիշտ ընտրության, ծրագրերի կառուցման և ընթերցող-գրադարանավար փոխհարաբերությունների կարևորությունը: Նրա խոսքով՝ արդյունավետ ընթերցանության ծրագրերը պետք է հիմնված լինեն ոչ միայն գրքի գրական և գեղագիտական արժեքների, այլև մշակութային համատեքստի և ընթերցողի կարիքների վրա:

Մոդուլ 2. «Նորարարական ծառայությունները, տեղեկատվական գրագիտությունը և հանրային գրադարանների փոխակերպումը»

Դոկտոր Հաննա Ֆոգտը դասընթացի շրջանակում ներկայացրեց Գերմանիայի հանրային գրադարանների, մասնավորապես Քյոլնի քաղաքային գրադարանի հաջողված փորձը՝ ցույց տալով, թե ինչպես կարող են գրադարանները գրքերի պահուցներից վերածվել ակտիվ սոցիալական և թվային հանգույցների:

Ինտերակտիվ բանախոսությունների և սահիկաշարերի միջոցով նա խոսեց գրադարանային տարածքների վերափոխման, նորարարական ծառայությունների ներդրման և փոփոխությունների կառավարման ռազմավարությունների մասին: Դոկտոր Ֆոգտը մասնակիցներին խորհուրդ տվեց որևէ գաղափար կյանքի կոչելուց առաջ ստեղծել դրա փոքր մոդելը, փորձարկել այն, ստանալ օգտատերերի արձագանքներ և միայն դրանից հետո անցնել ամբողջական իրականացմանը:

Ողջ դասընթացի ընթացքում մասնակիցները ներգրավվեցին խմբային աշխատանքների՝ մշակելով սեփական նոր նախագծերի, թվային ծառայությունների և գրադարանների փոխակերպման պլաններ, որոնք ներկայացվեցին և քննարկվեցին ընդհանուր հարթակում:

Արդյունքներ և շարունակականություն

Քառօրյա հագեցած և արդյունավետ դասընթացի ավարտին մասնակիցներին շնորհվեցին վկայականներ: Ծրագիրը ևս մեկ անգամ ամրապնդեց գրադարանավարների մասնագիտական կարողություններն ու հմտությունները, խթանեց միջազգային համագործակցությունը և հասանելի դարձրեց գրադարանային ոլորտի նորարարական մոտեցումներն ու լավագույն փորձերը:

Վերապատրաստման ծրագիրը կարևոր քայլ էր հայկական գրադարանների արդիականացման, համայնքային դերի ուժեղացման և ընթերցանության խթանման ուղղությամբ՝ հաստատելով, որ ժամանակակից գրադարանը ոչ միայն գիտելիքի պահոց է, այլև կենդանի, զարգացող մշակութային միջավայր: